

Overzicht van de economische gevolgen van het coronavirus /Nederland
EZK/AEP update 15 May 2020

Recente nationale macro-economische ontwikkelingen: eerste Nederlandse kwartaalcijfers

- De Nederlandse economie is in het eerste kwartaal van 2020 met 1,7% gekrompen ten opzichte van het voorgaande kwartaal. Dat is de grootste krimp na het eerste kwartaal van 2009. Toen kromp de economie met 3,6%.
- De daling is met name toe te schrijven aan de grootste kwartaal krimp ooit in de consumptie van huishoudens van -2,7% ten opzichte van het vorige kwartaal.
- Het eerste kwartaal laat nog niet het volledige effect van de contactbeperkende maatregelen zien. Deze zijn sinds 15 maart van kracht zijn en daarmee nog niet volledig gematerialiseerd.

Tabel 1: kwartaal-op-kwartaal mutatie Nederlandse economie

	2020Q1
Bbp	-1,7%
Private consumptie	-2,7%
Overheidsconsumptie	-1,4%
Investerings	-1,1%
Uitvoer	-3,0%
Invoer	-3,5%

Recente internationale macro-economische ontwikkelingen

- De eurozone ervaart in het eerste kwartaal van 2020 de grootste krimp in de geschiedenis. De economieën in de eurozone (-3,8%) gaan hard onderuit. Alleen Finland blijft overeind. Zie tabel 2.
- De krimp voor de VS (-1,2%) valt relatief lager uit dan het gemiddelde in de eurozone, mede doordat *social distancing* daar later in werking trad. De verwachting voor Q2 in de VS zijn daardoor somber.
  - In de VS stijgt het werkloosheidspercentage in april naar 14,7% ten opzichte van 4,4% in maart. Alleen tijdens de grote depressie in 1933 lag het werkloosheidspercentage (25%) hoger.

Tabel 2: bbp-groei t.o.v. vorige kwartaal.

	2020Q1
Eurozone	-3,8%
Nederland	-1,7%
België	-3,9%
Duitsland	-2,2%
Finland	+0,1%
Frankrijk	-5,8%
Spanje	-5,2%
Italië	-4,7%
Oostenrijk	-2,5%
VS	-1,2%

Ontwikkelingen afgelopen twee weken: veel nieuwe dieptepunten

- *Ondernemers zijn nog nooit zo pessimistisch geweest* (van 6,4 in het eerste kwartaal van 2020 naar -37,2 in het tweede kwartaal). Dit is een stuk lager dan het dieptepunt van -29,7 in 2009 in de financiële crisis. De verwachtingen voor de komende drie maanden zijn in alle bedrijfstakken negatief, maar onderlinge verschillen zijn groot. Ondernemers in de bouw zijn het minst pessimistisch (-13,6) en horecaondernemers het meest (-84,3). De data is echter nog van voor de aangekondigde versoepeling.
- Sinds het begin van de contactbeperkende maatregelen is *het aantal gewerkte uren historisch sterk gedaald*. Eind maart werd er gemiddeld 13% minder uren per week gewerkt dan begin maart. Voor zelfstandigen geldt in april zelf 24% minder uren. Deze daling in gewerkte uren is groter dan in voorgaande recessies.
- *Het aantal vacatures nam nog nooit zo sterk af*. Het aantal openstaande vacatures is afgenomen tot 226.000 aan het einde van het eerste kwartaal, een afname van 60.000 ten opzichte van een kwartaal eerder. Dit is een daling van 21% en zit voornamelijk in de handel (-17.000) en horeca (-13.000). Door de afname loopt de spanning op de arbeidsmarkt terug naar gemiddeld 82 vacatures per 100 werklozen. In het vierde kwartaal waren dat er nog 91.
- De faillissementen lopen licht op. In de eerste 19 weken van 2020 zijn er 1.397 bedrijven en instellingen failliet verklaard. Dat zijn er 16 meer dan in dezelfde periode van 2019. In week 19 (4 tot en met 8 mei) zijn 55 bedrijven en instellingen (incl. eenmanszaken) failliet verklaard. Dat zijn er 24 minder dan in week 18, omdat er op dinsdag 5 mei geen faillissementsuitspraken zijn gedaan.
- De grootste daling van het consumentenvertrouwen begin april heeft geleid tot een extra tweede meting halverwege april. De daling zet door: van -22 punten begin april op naar -27 punten halverwege april. Consumenten zijn voornamelijk negatiever over de economische situatie de komende 12 maanden. Desondanks blijft de koopbereidheid stabiel.

- In april ervaart *het productenvertrouwen de sterkste afname en het laagste niveau ooit* (van 0,2 in maart naar -28,7 in april). Ook de bezettingsgraad (74,2%) en verwachte bedrijvigheid behalen het laagste niveau ooit.
- *De Purchasing Managers Index (PMI) voor de Nederlandse industrie noteert de sterkste daling ooit* (van 50,5 in maart naar 41,3 in april). Dit is het laagste niveau sinds mei 2009 en wijst op grote problemen bij de Nederlandse industrie. Er is vooral een terugval te zien in de productie en het aantal nieuwe orders. Verder staat ook de werkgelegenheid stevig onder druk. Ook *de PMI voor de dienstensector in de eurozone bereikt een dieptepunt van 12,0 in april*.